

Boris Kordić, dipl. pravnik - Magistarski rad

Fakultet/Akademija	PRAVNI FAKULTET
Tip Rada	Magistarski rad
Kandidat, zvanje	Boris Kordić, dipl. pravnik
Naziv Teme	Upravni postupci prema strancima u Bosni i Hercegovini
Rezime/Abstract	<p>U uvodnom dijelu rada navedeni su razlozi i motivi koji su kandidata naveli da svoje naučno istraživanje usmjeri u pravcu predložene teme i problematike na koju se tema odnosi. Precizno formuliranim pitanjima određeni su predmet i problem istraživanja, nakon čega je definirana generalna (osnovna) hipoteza, kao najznačajniji dio ukupnog procesa istraživanja, zajedno sa pomoćnim (razrađujućim) hipotezama. U ovom dijelu rada određeni su i ciljevi istraživanja, prikazane korištene metode i dosadašnja istraživanja, te očekivani doprinosi rada pravnoj nauci i struci. Istraživanje je usmjereno u pravcu ispitivanja teoretskih, normativno-pravnih i uporedno-pravnih aspekata sustava poslova i odnosa sa strancima u Bosni i Hercegovini gledano kroz prizmu rješenja u drugim državama. U prvoj glavi magistarskog rada, pod naslovom povijesni razvoj pojma stranac sagledava se geneza i značenje pojma stranac, pravni položaj stranaca kroz historiju, od vremena prvobitne društvene zajednice do danas. Odnosi prema strancima u državama staroga vijeka dan je kroz prikaz primjera odnosa prema strancima u vrijeme antičke Grčke i Rimskog Carstva. Drugo poglavlje magistarskog rada, povijesno-pravni prikaz razvitka odnosa prema strancima u Bosni i Hercegovini, daje uvid u burnu historiju BiH, i njezinu svjetski poznatu tradiciju otvorenosti i prihvaćanja drugog i drugačijeg te gostoljubivosti prema strancima od vremena Povelje Kulina bana, preko glasovite, nove ere Austrougarske okupacije (pa aneksije) BiH, od 1878. g. pa do odnosa prema strancima u SFRJ. Treća glava magistarskog rada prikazuje pravni položaj stranaca na globalnoj razini. Obraden je primjer Sjedinjenih američkih država (SAD) i američke nacije za koju se s pravom kaže da je nacija migracija, ogledni je primjer upravljanja suvremenim migracijama mjeren u milijunskim brojkama. U četvrtoj glavi magistarskog rada obraden je pravni položaj stranaca u Europskoj uniji sa oglednim primjerom Republike Češke. Europski parlament propagira maksimum po koj je progresivna i sveobuhvatna europska migracijska politika koja se temelji na solidarnosti glavni cilj Europske unije. EU je postigla cilj i sinkronizirala postupke prema strancima u zemljama članicama. U petoj glavi magistarskog rada pravni položaj stranaca u zemljama okruženja ogledni primjeri Republike Hrvatske i Republike Srbije analiziraju se odnosi prema strancima u tim državama. Stranci u R. Hrvatskoj imaju sva prava utvrđena posebnim propisima (zakonima) uz moguću ispunjenje određenih uvjeta. Zakon o strancima (ZoS) je člankom 4. inkorporirao pravnu stečevinu EU-a u pogledu pravnog reguliranja pitanja kretanja i boravka stranaca, a što je bio jedan od uvjeta za pristupanje R. Hrvatske u članstvo EU. Ustav R. Srbije jamči strancima s odobrenim privremenim/stalnim boravkom sva prava koja imaju i državljani R. Srbije, osim onih koja su isključivo rezervirana za državljane R. Srbije. Pravni režim za dolazak, kretanje, rad i boravak stranaca koji je propisala R. Srbija vrlo je stimulativan (liberalan) za strance koji imaju namjeru boraviti, raditi ili studirati u R. Srbiji, te je dobra polazna osnova za privlačenje stranih ulagača. U šestoj glavi magistarskog rada koja predstavlja centralno i najznačajnije poglavlje magistarskog rada analiziraju se prava i obveze stranaca u Bosni i Hercegovini, te pravni i institucionalni okvir. Spektar propisa koji se odnose na strance kreće se od najviših međunarodnih univerzalnih dokumenata, preko domaće legislativne koja obuhvaća Ustavu BiH i entiteta, zakone, uredbu, odluke i pravilnike. Ustav BiH jamči svim ljudima koji se nalaze na teritoriju BiH poštivanje temeljnih ljudskih prava i sloboda. Stranci ne mogu biti izuzeti od zajamčenih prava niti diskriminirani po bilo kojoj osnovi. Institucionalni okvir za provedbu propisa koji se odnose na strance u BiH sačinjavaju temeljem zakona predviđeni izvršni, upravni i sudski organi vlasti. Najznačajniju ulogu povjerenju zakonom u pogledu upravljanja migracijama i odnosa prema strancima ima Služba za poslove sa strancima. Prava stranaca u Bosni i Hercegovini po samoj prirodi i njihovom karakteru prava stranaca možemo podijeliti na: privatna (obiteljska, stvarna prava), koja u pravilu nastaju neovisno od volje države i javna (boravak, državljanstvo), koja nastaju odlukom državnog tijela. Stranci imaju pravo na rad u BiH uz ispunjavanje određenih zakonskih preduvjeta. Prava, obveze i povlastice strancima koji ulaze u BiH, oblici stranih ulaganja, postupak odobrenja, registracije, kao i nadležnost organa za odobrenje i registraciju stranih ulaganja regulirani su zakonima o strancima u Federaciji BiH i RS-u. Određena prava i obveze stranaca propisane pozitivnim zakonodavstvom u BiH spadaju u red tzv. javnih prava. Takva su prava, primjerice, pravo na kretanje i boravak u BiH i stjecanje državljanstva BiH. Stranci mogu steći državljanstvo BiH ukoliko za to ispunjavaju uvjete propisane Zakonom o državljanstvu BiH. Posebni upravni postupci prema strancima u Bosni i Hercegovini karakteristični su, osim toga što po prirodi stvari, u određenim elementima, odstupaju od pravila općeg pravnog postupka, po načinu izvršenja takvih rješenja. Izvršenje određenih mjera prema strancima ponekad podrazumijeva primjenu posebnih ovlasti, pa čak i primjenu sredstva fizičke prinude i privremenog zadržavanja stranca u za to specijaliziranoj ustanovi (Imigracijskom centru), u cilju konačnog izvršenja zakonite i pravomoćne odluke - udaljenja stranca iz BiH u zemlju uobičajenog boravka. Stranci koji prekrše propise BiH, za teže povrede javnog poretka odgovaraju kaznenom, a lakše povrede javnog poretka normirane su kroz razne vrste prekršaja. Osim novčanih kazni strancima mogu biti izrečene određene upravne mjere, od kojih izdvajamo: poništenje vize (na granici ili unutar države), otkaz boravka, protjerivanje (deportacija), stavljanje stanca pod nadzor. Najstroža mjera koja je predviđena za strance, prekršitelje ZKBSA, jest mjera pravnog protjerivanja stranca iz BiH. Bit ove mjere sastoji se u obvezi stranca da napusti teritorij BiH, pod prijetnjom prinudnog izvršenja, uz zabranu ulaska i boravka u BiH u trajanju koje ne može biti kraće od godinu dana niti dulje od pet godina. U sedmom poglavlju magistarskog rada razmatraju se pravo na besplatnu pravnu pomoć u BiH i Europska konvencija o ljudskim pravima. BiH nema izgrađen zakonski okvir i sustav besplatne pravne pomoći za svoje građane, pa tako ni za strance. U osmom poglavlju magistarskog rada pravna stečevina Europske unije u oblasti kretanja i boravka stranaca i azila analizirane su Direktive Europske unije u oblasti kretanja i boravka stranaca i azila. Europski parlament i Vijeće Europe su 2008. usvojili Direktivu 2008/115/EZ o zajedničkim standardima i postupanjima u državama članicama u svezi s vraćanjem osoba trećih zemalja čiji je boravak nezakonit. U zadnjem segmentu rada su data zaključna razmatranja elaborirane teme, u kojima je sadržan niz prijedloga de lege ferenda, rezimirani su najznačajniji rezultati do kojih je dovelo provedeno istraživanje, uz konstataciju da je osnovna (generalna) hipoteza ovog magistarskog rada, zajedno sa razrađujućim (pomoćnim) hipotezama, potvrđena.</p>
Datum	21.11.2016
Predsjednik	Dr sc. Amir Karić, vanr. prof., uža naučna oblast „Državno i međunarodno javno pravo“, Pravni fakultet Univerziteta u Tuzli
Mentor	Dr sc. Zenaid Đelmo, redovni profesor, nastavni predmet „Upravno pravo i upravni postupak“, Pravni fakultet Univerziteta u Bihacu
Član komisije	Dr sc. Anita Petrović, docent, uža naučna oblast “Građansko - pravna”, Pravni fakultet Univerziteta u Tuzli
Član komisije	-
Član komisije	-

Zamjenski član	-
Dodatni detalji i lokacija	Dana 21. 11. 2016. godine u 16,00 sati na Pravnom fakultetu Univerziteta u Tuzli
Zavrsne Odredbe	Pristup javnosti je slobodan. Rad se može pogledati u Sekretarijatu fakulteta radnim danom od 08 do 14 sati.